

Briuselis, 2018 m. vasario 27 d.

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR JŪRŲ TRANSPORTO SRITIES ES TAISYKLĖS

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Tai reiškia, kad jei ratifikuotame susitarime dėl išstojimo¹ nebus nustatyta kita data, nuo 2019 m. kovo 30 d. (išstojimo dienos) 00.00 val. Vidurio Europos laiku Jungtinei Karalystei nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė². Tuomet Jungtinė Karalystė taps trečiaja šalimi³.

Pasirengti išstojimui turi ne tik ES ir nacionalinės institucijos, bet ir privatūs subjektai.

Atsižvelgiant į didelį netikrumą, visų pirma susijusį su galimo susitarimo dėl išstojimo turiniu, visiems veiklos vykdytojams primenamos teisinės pasekmės dėl šiuo metu taikomų Sąjungos jūrų transporto teisėje nustatytų taisyklių, į kurias reikės atsižvelgti Jungtinei Karalystei tapus trečiaja šalimi.

Atsižvelgiant į visas pereinamojo laikotarpio priemones, kurios gali būti įtrauktos į galimą susitarimą dėl išstojimo, nuo išstojimo dienos Jungtinei Karalystei nebebus taikomos jūrų transporto srities ES taisyklės. Toliau aptariamos pagrindinės to pasekmės įvairiose Sąjungos jūrų transporto teisės srityse⁴.

1. PATEKIMAS Į RINKĄ

- **Laivybos paslaugos Sąjungoje ir susisiekimas su trečiosiomis šalimis** Reglamente (EEB) Nr. 4055/86⁵ numatytas laisvės teikti jūrų transporto

¹ Šiuo metu vyksta derybos su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo sudarymo.

² Be to, pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Europos Vadovų Taryba, susitarusi su Jungtine Karalyste, gali vieningai nuspręsti, kad Sutartys nustos galioti vėliau.

³ Trečioji šalis –šalis, kuri nėra ES narė.

⁴ Šiame pranešime nekalbama apie laivų įrenginius (apie juos kalbama *Pranešime suinteresuotosioms šalims „Jungtinės Karalystės išstojimas ir ES pramonės gaminių taisyklės“*, https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods_en) ir jūrininkų kvalifikaciją (apie ją kalbama *Pranešime suinteresuotosioms šalims „Jungtinės Karalystės išstojimas ir ES minimalaus jūrininkų rengimo ir abipusio jūrininkų atestatų pripažinimo taisyklės“*, https://ec.europa.eu/transport/transport-modes/news/2017-12-11-brexite-notice-stakeholders_en).

⁵ 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4055/86 dėl laisvės teikti paslaugas principo taikymo jūrų transporto paslaugoms tarp valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių, OL L 378, 1986 12 31, p. 1.

paslaugas tarp valstybių narių ir valstybių narių bei trečiųjų šalių principas taikomas:

- „valstybių narių nacionaliniams subjektams, įsisteigusiems kitoje, o ne toje valstybėje narėje, kuriai yra skirtos paslaugos“⁶ ir
- už ES ribų įsisteigusiems valstybių narių nacionaliniams subjektams arba už ES ribų įsisteigusioms laivybos kompanijoms, kurias valdo valstybės narės nacionaliniai subjektai, jeigu jų laivai toje valstybėje narėje įregistruoti pagal jos teisės aktus⁷.

Asmenims ar bendrovėms, kurios nuo išstojimo dienos šių kriterijų neatitinka, šis reglamentas nebebus taikomas, visų pirma jo nediskriminacinės sąlygos, susijusios su tarptautinėmis jūrų transporto jungtimis.

- **Kabotažas** Pagal reglamento (EEB) Nr. 3577/92⁸ 1 straipsnio 1 dalį jūrų transporto paslaugas ES valstybėse narėse (jūrų kabotažą) gali teikti tik **Bendrijos laivų savininkai** (apibrėžti to reglamento 2 straipsnio 2 dalyje). Nuo išstojimo dienos jūrų transporto paslaugų nebebus galima teikti pagal šį reglamentą, jei sąlygos, taikomos Bendrijos laivo savininkui, nebetenkinamos, nebent nacionalinės teisės aktais⁹ yra numatyta galimybė kabotažą vykdyti su trečiosios šalies vėliava plaukiojantiems laivams.

2. SAUGI LAIVYBA

- **Organizacijų pripažinimas** Jungtinės Karalystės išstojimas pats savaime nedaro poveikio Komisijos pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009¹⁰ 4 straipsnį suteiktam to reglamento 2 straipsnio c punkte nurodytų organizacijų pripažinimui. Tačiau pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009 8 straipsnį Komisija kartu su valstybe nare, kuri iš pradžių pateikė prašymą suteikti pripažinimą atitinkamai organizacijai, reguliariai (bent kartą per dvejus metus) turi atlikti patvirtintų organizacijų patikrinimą. Tai taip pat taikoma organizacijoms, kurias iš pradžių pripažino atitinkama valstybė narė ir kurios dabar yra gavusios pripažinimą pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009 15 straipsnį. Nuo išstojimo dienos Jungtinė Karalystė nebegalės dalyvauti pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009 8 straipsnį atliekamuose iš pradžių jos pripažintų organizacijų patikrinimuose. Atsižvelgdama į šį procedūrinį reikalavimą, Komisija svarsto, kokių reikiamų ir tinkamų veiksnių imtis, kad būtų suteiktos galimybės atlikti patikrinimą laikantis to reglamento nuostatų.

⁶ Reglamento (EEB) Nr. 4055/86 1 straipsnio 1 dalis.

⁷ Reglamento (EEB) Nr. 4055/86 1 straipsnio 2 dalis.

⁸ 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3577/92, taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas), OL L 364, 1992 12 12, p. 7.

⁹ Pvz., Danijos, Airijos, Belgijos ir Nyderlandų teisės aktai.

¹⁰ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 391/2009 dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų, OL L 131, 2009 5 28, p. 11.

- **Uosto valstybės kontrolė** Direktyva 2009/16/EB¹¹ nustatyta ES uosto valstybės kontrolės sistema. Pagal direktyvą reikalaujama, kad valstybės narės uosto valstybės kontrolės pareigūnai inspektuotų užsienio laivus uostuose, siekiant patikrinti, ar laivo būklė ir jo įranga atitinka tarptautinių konvencijų reikalavimus ir ar laivas valdomas ir eksploatuojamas laikantis taikytinos tarptautinės teisės. Direktyvoje 2009/16/EB taip pat reikalaujama tikrinti, ar laikomasi kitų ES teise pagrįstų reikalavimų¹², be kita ko, dėl draudimo pažymėjimų pagal Direktyvą 2009/20/EB¹³. Nors 27 ES valstybės narės ir toliau tikrins į ES uostus įplaukiančius Jungtinės Karalystės laivus, nuo išstojimo dienos uosto valstybės kontrolės inspektavimo sistema, nustatyta Direktyvoje 2009/16/EB, Jungtinėje Karalystėje nebetaikoma¹⁴. Jungtinės Karalystės ir ES santykius uosto valstybės kontrolės srityje reglamentuos Paryžiaus susitarimo memorandumas dėl uosto valstybės kontrolės¹⁵.
- **Keleivinių laivų plaukiojimas** Pagal Tarybos direktyvos 1999/35/EB¹⁶ 4, 5 ir 6 straipsnius priimančiosios valstybės, apibrėžtos toje direktyvoje, turi vykdyti privalomus patikrinimus, kad užtikrintų saugų ro-ro keltų ir greitaeigių keleivinių laivų, kuriais teikiamos reguliarios paslaugos, plaukiojimą į ES uostus ar iš jų. Nors šie laivai ir toliau bus tikrinami 27 ES valstybėse narėse, į kurias arba iš kurių jie plaukioja, nuo išstojimo dienos Jungtinė Karalystė nebeturės atlikti tokių patikrinimų pagal Direktyvą 1999/35/EB.
- **Žvejybos laivų sauga** Pagal Direktyvos 97/70/EB¹⁷ 3 straipsnio 5 dalį valstybės narės su trečiosios šalies vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams draudžia vykdyti veiklą jų vidaus arba teritoriniuose vandenyse ar iškrauti laimikį tų valstybių narių uostuose, jeigu tų laivų vėliavos valstybės administracija nėra

¹¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės (OL L 131, 2009 5 28, p. 57).

¹² Direktyvos 2009/16/EB 13 straipsnis ir IV priedas.

¹³ Direktyvos 2009/16/EB IV priedo 41 punktą ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/20/EB dėl laivų savininkų atsakomybės pagal jūrinius reikalavimus draudimo (OL L 131, 2009 05 28, p. 128) 4 straipsnio 1 dalis.

¹⁴ Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuo išstojimo dienos su Jungtinės Karalystės vėliava plaukiojantiems laivams nebereikės turėti pavojingų medžiagų sąrašo, atitinkančio 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo (OL L 330, 2013 12 10, p. 1) 5 straipsnio 2 dalį. Tačiau ši prievolė nuo 2020 m. gruodžio 31 d. vėl taikoma su trečiosios valstybės vėliava plaukiojantiems laivams (Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 12 straipsnis ir 32 straipsnio 2 dalies b punktas). Sertifikatas bus patikrintas pagal Direktyvos 2009/16/EB IV priedo 49 punktą.

¹⁵ Visos ES valstybės narės, turinčios jūrų uostus, įskaitant Jungtinę Karalystę, yra Paryžiaus susitarimo memorandumo narės.

¹⁶ 1999 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 1999/35/EB dėl privalomų patikrinimų sistemos, užtikrinančios saugų ro-ro keltų ir greitaeigių keleivinių laivų, kuriais teikiamos reguliarios paslaugos, plaukiojimą, OL L 138, 1999 6 1, p. 1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ši direktyva yra panaikinta ir pakeista Direktyva (ES) 2017/2110, kuri įsigaliojo 2017 m. gruodžio 20 d. ir turės būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2019 m. gruodžio 21 d. (po išstojimo dienos).

¹⁷ 1997 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 97/70/EB, nustatanti suderintus saugumo reikalavimus 24 metrų ilgio ir ilgesniems žvejybos laivams (OL L 34, 1998 2 9, p. 1).

patvirtinusi, kad jie atitinka Direktyvos 97/70/EB 3 straipsnio 1–4 dalyse ir 5 straipsnyje nurodytus reikalavimus, t. y. tos direktyvos technines nuostatas.

Be to, pagal Direktyvos 97/70/EB 7 straipsnio 3 dalį su trečiosios valstybės vėliava plaukiojančius laivus tikrina valstybė narė, kai jie yra jos uostuose, kad patikrintų, ar tie laivai laikosi Toremolinoso protokolo¹⁸, kai tik jis įsigalioja.

Komisijos tarnybos yra pasirengusios suinteresuotosioms šalims pateikti papildomų paaiškinimų. Komisijos jūrų transporto svetainėje (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime_en) pateikiama bendra informacija. Prireikus šie tinklalapiai bus atnaujinami ir pateikiama daugiau informacijos. Daugiau informacijos apie kitus su saugia laivyba susijusius klausimus galima rasti Europos jūrų saugumo agentūros interneto svetainėje adresu <https://www.emsa.europa.eu/>.

Europos Komisija
Mobilumo ir transporto generalinis direktoratas

¹⁸ Kelios Toremolinoso protokolo nuostatos buvo atnaujintos ir iš dalies pakeistos 2012 m. Keiptauno susitarimu dėl 1977 m. Tarptautinės Toremolinoso konvencijos dėl žvejybos laivų saugos 1993 m. Toremolinoso protokolo nuostatų įgyvendinimo.